

Zpravodaj ROSA

Uvnitř tohoto vydání:

Tiché svědkyně: ženy, které zavraždil jejich par 2

Byly to manželky, přítelkyně, matky, sestry, dcery 2

Příběhy zavražděných žen letos zaplnily tělocvičnu 3

Umění říci ne: seniori obroženi násilím potřebují naši podporu 4

Život v důchodu: úplně nejhorší je samota a závislost 5

ROSA pomáhá dětem z prvního stupně základních škol v Praze, aby si stanovili bezpečné hranice: Už 6

Hranice: problém obětí i pachatelů. Děti je potřebují také. 7

Nejsou bluché ani slepé: děti násilí doma bobužel dobře vnímají 7

OSN: Násilí páchané na ženách je prioritou 8

EU: násilí na ženách je jedním z největších globálních problémů 8

Každá čtvrtá žena je obětí: Češi si to ale podle průzkumu nemyslí 9

Moje právo: Nadace České spořitelny podpořila oběti násilí 9

České ženy i ženy v EU stále ještě zbytečně umírají kvůli násilí

Několik desítek žen je ročně i v ČR zavražděno svými partnery v důsledku domácího násilí. Řada žen stále umírá zbytečně, vraždě bylo možné zabránit. Jedná se o ty případy, kdy žena zemřela rukou manžela, partnera či druha, stala se obětí domácího násilí. Stovky žen se stávají obětmi stalkingu, který často útok na jejich život předchází.

Přes řadu informací a kampaní stále řada žen, které žijí v násilném vztahu, podceňuje nebezpečí, které jim může hrozit a problém s domácím násilím neřeší. Hodně mladých žen, které vstupují do svých prvních partnerských vztahů, pod-

ceňuje znaky násilného, vlastnického chování svých partnerů k sobě.

„V ČR zažívá některou formu domácího násilí třetina žen, přesná čísla nikdo neeviduje. Například naše centrum řešilo za poslední dva roky 531 případů domácího násilí.“

„A to je jen zlomek žen, které se odbodlaly vyhledat pomoc“; říká M.Vavroňová, ředitelka centra ROSA. „Domácí násilí je stále rostoucí problém, ale jeho řešení i přes řadu přijatých zákonů často pokulhává. Společnost před domácím násilím stále zavírá oči.“

Foto z kampaně 2010 Přijďte vás, autorka spotů Tereza Pospíšilová, foto: Martina Šimkovičová

Bohužel, násilí je českou společností tolerováno, obětím nezbyvá než utéct

Kde se bere tolik násilí? Kdysi bylo přirozené pro obranu lidského druhu (útok i útek jsou dvě základní možnosti přežití).

Ale i dnes, kdy společnost má řadu povinností, práv, kodexů, etických pravidel, stále násilí zkouší cestu ven.

Promlouvá v řeči i činech známého zpěváka, některých politiků, kteří

nejdou pro facku daleko, osob, které mají možnost veřejně promluvit, vidíme ho v chování veřejně známých lidí v televizních zprávách i na internetu.

Populaci jsou tak předávány velmi nebezpečné vzorky, že násilí je asi v pořádku, protože proti němu téměř nikdo nevystupuje.

Není pak divu, že šéfové bijí asis-

tentky, někdo kolemjdoucí, další jiného řidiče, muži pak doma své ženy, rodiče dětí, děti druhé děti. A ačkoliv se v průzkumech mínění děláme hodnými a násilí ve většině odsuzujeme, ve skutečnosti se s ním potýká více rodin, než jsme ochotni přiznat.

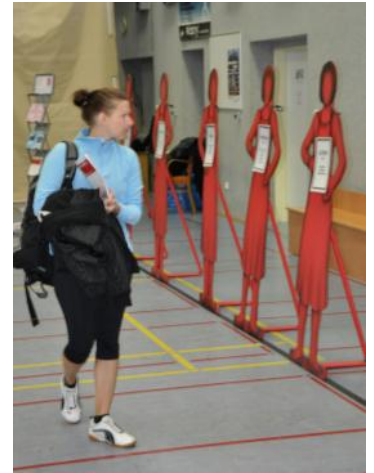
Řadě žen, které bije jejich manžel, zbývá stále druhá a jediná možnost jak se zachránit: útek. mb

Tiché svědkyně : ženy, které zavraždil jejich partner

Oběti domácího násilí, které zemřely rukou svého partnera či manžela, jsou každoročně připomínány akcí Tiché svědkyně, která od roku 2003 probíhá pod koordinací organizace ROSA také v ČR. Siluety žen, vypovídají o skutečných příbězích žen, které byly zavražděny rukou svého nejbližšího – manžela, partnera, druhá. Tiché svědkyně varují nejen před tragickými konci neřešeného či špatně řešeného domácího násilí ale i apelovat: aby nedocházelo ke zbyteč-

ným vraždám žen, matek, dcer. Projekt The Silent Witness vznikl v roce 1990 v Minnesotě z iniciativy umělkyně, které se nechtěly smířit s narůstajícím počtem zavražděných žen svými partnery. Smyslem akce je nezapomenout na ženy, které přišly o svůj život v důsledku domácího násilí, a aby smrt těchto žen vedla k větší citlivosti vůči domácímu násilí. Smyslem této iniciativy původně bylo dosáhnout do roku 2010, aby žádná žena v důsledku domácího násilí nepřišla o život.

Byly to manželky, přítelkyně, matky, sestry, dcery

+ 23 letá Karolína, matka dvou dcer uškrcena manželem, zadržena pod vanou, Liberecko

+ 24 letá Zuzana zavražděna rozvedeným druhem- Valašské Meziříčí

+ žena, 36 let, zavražděna manželem na Mělnicku
+56 letá Alena zastřelena manželem ve Strakonících

+ 44 letá Michaela zavražděna druhem na Zlínsku

+32 letá Dagmar , matka čtyř dětí (půlroční dvojčata, syn 7 let, dcera 4 roky), umlácena druhem

+ 22 letá Irena zavražděna druhem na Karlovarsku

+32 letá Lenka, matka dvou dětí zastřelena manželem na Třebíčsku

+ 28 letá žena byla / v lednu 2011/ zavražděna bývalým žárlivým druhem (udeřena ze zadu v práci baseballovou pálkou a po té polita benzinem a zapálena

+ 49 letá Taťána dlouhodobě týrána, bodnuta partnerem do stehna, vykrvácela do 3 min.

+ 44 letá Simona, matka tří dětí , ubodána manželem

+ 19 letá Martina podřezána žárlivým přítelem

+50 letá Jitka a její 14 letá dcera byly zastřeleny bývalým druhem na Svitavsku, muž spáchal sebevraždu

+39 letá Iveta ubodána druhem 37 ranami , matka 2 dětí

+.....zavražděná manželem , zbitá, vláčená po schodech na psím vořítku/

+ 27 letá Jitka, ubodána žárlivým přítelem

+22 letá Andrea brutálně podřezána bývalým expřítelem

+41 letá žena zastřelena manželem na Uherskohradištsku

+ 46 letá žena , ubodána druhem /VI/2010/

+ 35 letá žena zavražděna na Novojičínsku nožem, rukou manžela

+.....žena zavražděna manželem policistou (který po té spáchal sebevraždu) na Plzeňsku

+žena zastřelena manželem v Klecanech

+40 letá Daniela zavražděna manželem, muž se nesmířil s probíhajícím rozvodem

+30 letá Tereza matka dvou dětí, zavražděna manželem - podříznuté hrdlo

+34 letá Olga zavražděna bývalým manželem

+39 letá Jana zavražděna druhem, ubodána

+27 letá Jana utopena manželem

Toto je možná jen několik jmen na pomníčkách, ale také několik tragických případů domácího násilí, o kterých informoval denní tisk v roce 2012.

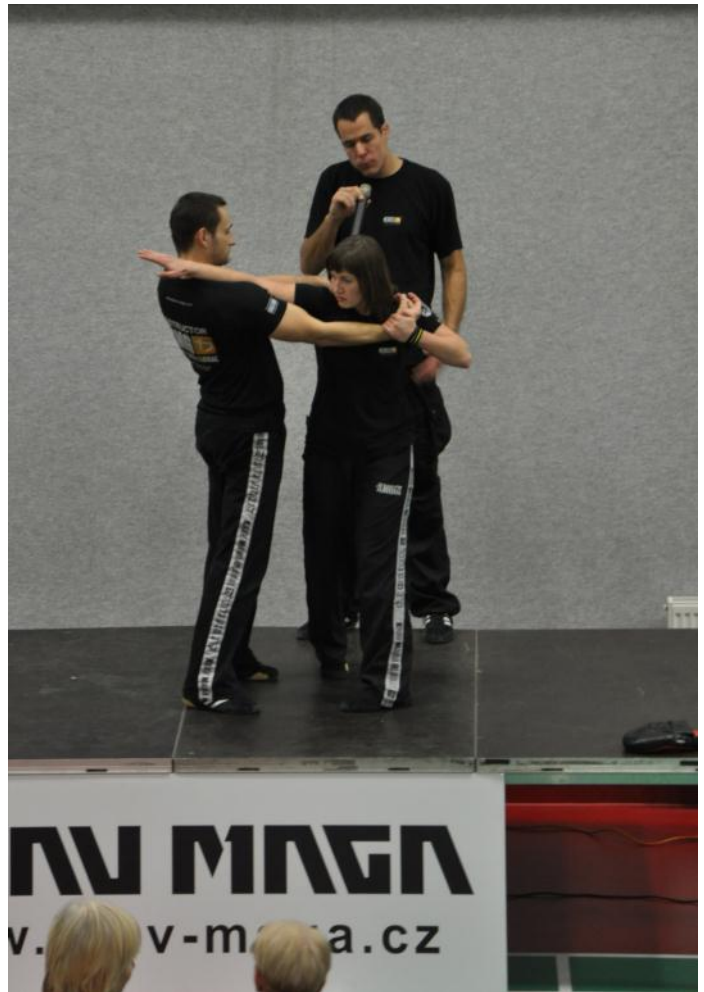
Zdena Prokopová přenesla projekt Tiché svědkyně do ČR.

Příběhy zavražděných žen letos zaplnily tělocvičnu

ROSA a Krav Maga Global uspořádali v rámci Mezinárodního dne boje proti násilí na ženách 25.11.2012 kurz velmi účinné sebeobrány Krav Maga, vedoucí ředitelem a lektorem centra Krav Maga Global CZ Jakubem Otípkou.

Tradice Mezinárodního dne boje proti násilí na ženách sahá až do roku 1991, kdy se poprvé ženské organizace a občanské skupiny po celém světě zapojily v období od 25. listopadu do 10. prosince (tzv. 16 akčních dní proti násilí na ženách) do společné kampaně, aby společnými silami pomohly obětem násilí a upozornily tak na tento stále rostoucí problém, který se dotýká všech věkových kategorií a sociálních skupin. Cílem akcí těchto sdružení byla nejen prevence, ale i snaha prosadit vznik nových či dodržování stávajících právních norem. *Společnost před domácím násilím zavírá oči. Proto jsou takové akce, jako Mezinárodní den boje proti násilí na ženách velmi potřebné,* říká M. Vavroňová, ředitelka

centra Rosa. Odhaduje se, že v zemích původní členské "patnáctky" Evropské unie zemře každý rok na následky násilí, kterého se na nich dopustili jejich partneři, 700 - 900 žen. V rámci Mezinárodního dne boje proti násilí na ženách, který celosvětově pod záštitou OSN připadá na 25.11., se mohly všechny zájemkyně o kurz sebeobrány přijít seznámit se základními technikami Krav Maga do Sportovního centra v Letňanech, kde lektori připravili bohatý program. Speciifické techniky a taktika pro ženy, základy prevence a deeskalace, teorie bezpečného chování, osobní růst či mentální technika, to vše a mnohem více si mohly odnést ženy každého věku ze speciálního a volně přístupného kurzu Krav Maga. Součástí semináře byla i výstava Tiché svědkyně, která představila siluety žen, které byly zavražděny svými partnery i s jejich příběhy. Pro velký zájem účastnic se seminář konal opakovaně 9.12.2012.

Umění říci ne: senioři ohroženi násilím potřebují naši podporu

Na poradenské centrum ROSA se v roce 2012 obrátilo s žádostí o pomoc 18 senierek nad 60 let, protože je jim blízký člověk doma ohrožoval, vydíral, zastrašoval či bil.

zvyšuje nenápadně. Zprvu to jsou hádky, shazování, narážky. Seniorům je dáváno najevo, že jsou nepotřební, staří, pomalí, zdržují, ničemu nerozumí, měli by jít do ústavu a

říká k tomu sociální pracovníce. No nejsou místa....

Nové formy násilí

Jenže v současné době se ve stále větší míře projevují i jiné formy násilí na seniorech. Senioři tvoří cílovou skupinu pro individua, kteří se snaží je bezostyšně oloupit. To jsou případy různých výběřčích, falešných pracovníků inkasních firem, které vracejí přeplatky či neznámých příbuzných, přivázejících „zabíjačku od tety z venkova“. Vedle různých záminek, jak se dostat do bytů senierek, vzrůstá i následná brutalita přepadení.

Senioři se stávají i objektem zájmu různých prodejců, kteří jim vnucují pochybné zboží za přemrštěné ceny formou sledových zájezdů, výhodných akcí, výletů atd.

Celkem 12% žen zažilo verbální násilí na předváděcích akcích. Kolem 5,5% žen zažilo přepadení/krádeže/ když si šly pro důchod, otvíraly kabelku. Paní, které bylo 88 let po

přepadení skončila na měsíc v nemocnici. Jiná měla zlomenou ruku, další pohmožděniny, naražení. Opakovaně se ozvalo „prosím vás pomozte nám, my nechceme ty Skarty, máme strach si někde něco vybírat, protože nás začnou sledovat a jakmile odejdeme od bankomatu tak nás i s penězi přepadnou.“

V jednom klubu seniorů na Praze 4 na otázku, co by se mělo stát, aby se cítili dobře, bezpečně, odpověděli, že mají permanentně strach z přepadení. Ven tak v zimě chodí raději jen maximálně od 16 hodin. Dokud je, jak říkají, ještě vidět.

Pomoc proti násilí – komunikace a trénink

V říjnu a listopadu 2012 jsme proto v rámci projektu prevence kriminality na seniorech navštívili některé kluby důchodců, domy seniorů s besedou o prevenci násilí v rodině i ve společnosti. S výsledky jsme seznámili 28. listopadu při semináři pražské

Nezapomenu na 75 letou ženu s modřinami ve tváři. Bil jí doma nezaměstnaný syn alkoholik, který se po rozvodu vrátil k ní domů. Hovořily jsme spolu několikrát a podařilo se nám motivovat tuto paní, aby zažité příkoří nezamlčovala, netajila jí, ale naopak, svěřila se se svými pocity širší rodině. Jeho syna si k sobě následně vzal její vnuk a podílel se na tom, že se její syn začal z alkoholismu léčit.

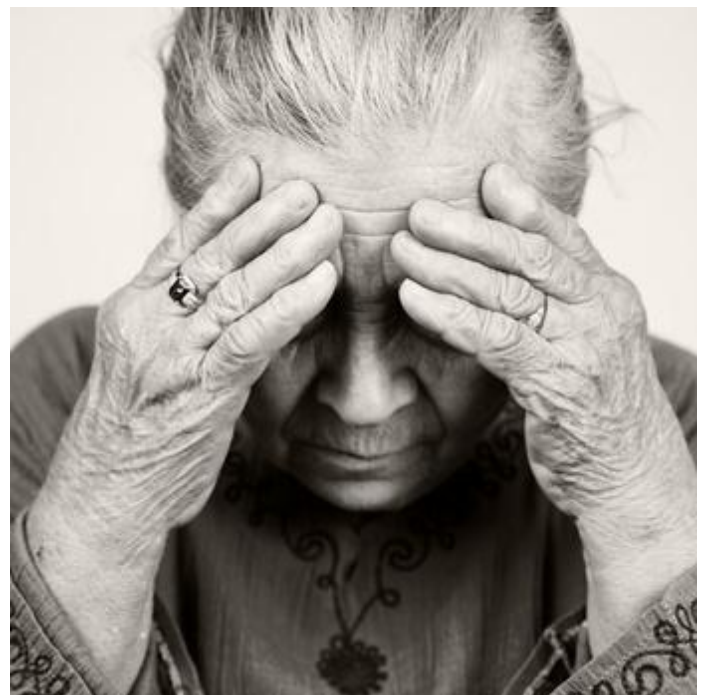
Jiná paní našla dočasné azylové ubytování v azylovém domě Rosa a současně začala splácet obrovské dluhy, ke kterým ji dohnala dcera, která ji dlouhá léta terorizovala a bila a současně donutila vzít na sebe značné dluhy. Další ženy bité svými manžely ale nechtěly situaci řešit, snažily se, aby o jejich problémech rodiny nevěděly, i když jsme při debatách s nimi podrobně probíraly situace, které je mohou i ohrozit na životě.

Dochází-li v rodině k násilí, obvykle se zprvu projevuje a

jim nechat být, mají již odžito....

Téměř 37 % žen (aktivní studentky Univerzity III.věku) přesto v dotazníku vyplnilo, že zažívaly násilí od blízké osoby/manžel, druh/.

Ve vyplněných dotaznících se objevilo, že některé seniorky nemají přístup ke svým penězům, jiné jsou zesměšňovány doma i na ulici. Další 85 letý senior vyplnil, že mu rodina dává najevo, že je nadbytečný. Další muž se svěřil s zážitky s podvodníky, kteří svými lživými historkami chtěli vzbudit soucit a výsledkem mělo být okradení seniora. Paní, které bylo 93 let se svěřila s příběhem kamarádky, kterou utýral manžel. Další seniorka Domova pro seniory chtěla radu, jak pomoci její sestře, které je 79 let a manžel z ní dělá nesvéprávnou, přiděluje jí jen malé peníze a neustále ji ponižuje. Nejsmutnější byl příběh, který paní sdělila individuálně, kdy ji spolubydlící v Domově seniorů uráží a nadává jí. „Je psychiatrická“,

sociální pracovníce a pracovníky. Během všech debat a setkání se potvrdilo, že největším důvodem, proč se například senioři nesvěřují s traumatizující zážitky s násilím v nejbližší rodině, je stud. Přece neudám svého syna, říká osmdesátiletá paní, která díky násilnému synovi mále přišla o svůj byt.

Druhou problematickou oblastí je neschopnost říci ne. Prostě projevit nesouhlas, odmítnou určitou nabídku, jednání. Tady hraje roli nejen stud, slušnost, všípená životem, že o problémech se nehovoří. Na základě besed jsme si potvrdili poznatky, že senioři v různých domovech, léčebnách, pokud začali projevovali nesouhlas s jednáním, které vůči nim projevovali nejen jejich příbuzní, ale i personál těchto zařízení, dostali okamžitě nálepku potížitů, lidé psychiky nemocných, fantazírujících, věčných stěžovatelů, s patřičnými důsledky.

Senioři nejsou systematicky připravováni a cvičeni na reakce na projevy právě různých forem násilí. To se týká reakcí nejen na „neznámého za dveřmi“...ale i různých slevových akcí a výhodných nákupů. Motivem k účasti na těchto akcích není totiž ve většině případů primárně snaha koupit si výhodně

hrnec, ale projevit vděk za získaný oběd, zájem o svoji osobu, zajištěný výlet, kombinovaný s násilným vyhrožováním, že pokud za „projevené dobro“ nezaplatí, nedostanou již nic, jsou nevděční a půjdou domů pěšky, bez možnosti získat od kohokoli pomoc, spíše si jen způsobí problémy.

Další nezanedbatelným motivem, který vede seniory k tomu, že navštěvují podobné akce, je chudoba. A to i přesto, že na podobných akcích se senioři upisují k různým předraženým a nesmyslným nákupům jdoucích často do desítek tisíc. Často se totiž jedná o celoživotní a tedy i jediné úspory.

Současná ekonomická situace většiny seniorů není optimální. I když samozřejmě čeští senioři netrpí hladem a nemusejí chodit bosí, ekonomická deprivace je realitou.

Průměrný důchod (10,5 tisíce), který ale pobírá jen část seniorů, nestačí často na plné hrazení pobytu v zařízeních pro seniory. Nepřetržitý růst nájemného v nájemných bytech, ale i růst provozních nákladů v jejich vlastních bytech činí ze seniorů sociální skupinu, která se stále per-

manentně pohybuje na hranici chudoby. Chudoba sebou nese nejen materiální deprivaci, ale i deprivaci sociální. Tedy nemožnost zaplatit si zájezd, kulturní akci, účastnit se společenského večeru atd. I proto je takový nekritický zájem o různé slevové akce spojené se zájezdy, dárkem, večerí.

„My známe formy násilí na seniorech, známe dost příběhů šikany, násilí, podvodů, ale co nás trápí nejvíce, je i naše bezmoc. Senioři leckdy žijí naprosto nedůstojně, to co je nejvíce trápí je chudoba. Nemají na léky, potraviny, my to vidíme, ale nevíme co s tím,“ shodovali se sociální pracovníci a pracovníce, se kterými jsme v rámci projektu Umění říci NE o problematice násilí na seniorech mluvili.

Tenhle výkřik mi stále zní v uších. Jak je možné že zavolití politici nevnímají potřeby těch nejslabších? Vždyť právě důchodci chtěli dožít konečně ve svobodě a dostatku, byli například v rámci kampaně podporující vstupu do EU zahlcovány lákavými obrázky z ciziny, jak se bude českým důchodcům žít

Když jsme v devadesátých letech byly na pracovní stáži v Nizozemí, navštívili jsme

také řadu domovů důchodců. V tomto případě skutečných domovů, kdy senioři žili ve svých uzavřených garsoniérách, měli zdarma řadu edukačních, zábavných, cvičebních programů. kde byly přes vysoký věk suveréními, uznávanými občany.

V současné době, kdy se různé soukromé pojišťovny snaží povzbudit mladé občany ke spoření na stáří, spíše využívají seniorů a jejich situace jako odstrašujících případů, aby také tak nedopadli. Seniorům je vyčítáno, že si nenaspořili dostatek finančních prostředků, že nyní na ně musí „ti ostatní pracovat, odvádět na ně daně“. To jen prohlubuje přístup společnosti ke svým seniorům jako k něčemu obtížnému, jejich problémy nás jen obtěžují, zdržují a za které si vlastně mohou svojí „nezodpovědností“ sami.

O problémech seniorů je třeba v první řadě otevřeně a co nejčastěji mluvit. Tím uděláme ze seniorů celospolečenské téma. To dodá seniorům sebedůvěru a ostatním potřebný respekt a pozornost k jejich problémům. Kvalita života celé společnosti se odvíjí od toho, jak se chováme právě k těm starším.

Marie Vavroňová, ROSA

Život v důchodu: úplně nejhorší je samota a závislost

Česká populace stárne. Dožívá se o 25 let více než před sto lety. V EU připadá na 100 lidí v produktivním věku 25 lidí v důchodu. Podle ČSÚ by měli lidé starší 65 let v roce 2030 tvořit 22,8 % populace, v roce 2050 pak 31,3 %, což představuje přibližně 3 miliony osob. Ještě v roce 2007 tvořily osoby starší 65 let 14,6% obyvatel. Relativně nejrychleji se přitom bude zvyšovat počet nejstarších. Podle ČSÚ bude v roce 2050

žít v ČR přibližně 0,5 milionu občanů ve věku 85 a více let. Realitou v ČR je jedna z nejvyšších závislostí seniorů na státních penzích. Čisté příjmy českých seniorů závisí na státem organizovaném průběžném důchodovém systému z 95 %. Pouze minimální procento seniorů má i další příjmy, například příjmy z pronájmu, ale i ty jsou a předmětem zdanění a od příštího roku bez úlev na daních. Současný penzist

nemohou svou příjmovou situaci změnit. „Nemám potřeby tak jako dřív,“ říká 87letá Zdeňka, která s podporou rodiny bydlí v původním bytě a je v denním životě soběstačná. „V lednici mi stačí máslo, mléko, pár vajíček, malý chleba mi vydrží týden. Víc nepotřebuju.“ S důchodem by nevyšla, a proto jí rodina nakupuje: její důchod vystačí na bydlení a některé léky. „Nejhorší je ale závislost a nemožnost to změnit“, říká. A potvrzuje tak pocity dalších lidí v penzi, kteří

jsou odkázáni jen na podporu státu. Stáří totiž přináší nejen biologické změny, ale i změny psychické, fyzické, sociální. Starší lidé trpí až osmkrát více chronickými zdravotními problémy než o polovinu mladší střední generace, v psychické rovině pak přicházejí deprese, lítostivé stavy, pomalejší reakce a těžce snášená snížená soběstačnost a závislost: a to jak na pomoci blízkých, sociálních a zdravotních pracovníků, tak na podpoře a politice státu. mh

ROSA pomáhá dětem z prvního stupně základních škol v Praze, aby si stanovily bezpečné hranice: Už umím říci NE

Násilí je naučené chování. Pokud se doma rodič chová násilně, i dítě může toto jednání považovat za správný model komunikace a dosažení svých cílů. Nebo naopak přebírat roli oběti s tím, že matce

se stávalo to samé, je to běžné, zasloužím si to. V rámci prevence násilí je důležité v některých životních situacích naučit se říkat NE. Nejen děti, které jsou svědky násilí nebo jeho obětmi, mají posunuté

hranice toho, co si k nim mohou druzí dovolit, co budou tolerovat. Pokud nemají tyto hranice zažité, mohou se snadno stát obětmi jakéhokoli násilí, zneužívání.

„Umím říci NE“ je kombinací čítanky / omalovánky pro nejmladší školní žáky, aby si uměli si stanovit hranice toho, co je přípustné a co ne, kde jsou jejich vlastní hranice, co budou a nebudou tolerovat. Protože NE by se měli naučit říkat nejen, když na ně někdo sahá a nelíbí se jim to, ale NE i když si s nimi chce povídat „někdo“ z počítače, NE když se jim někdo posmívá, NE když jim někdo bere svačinu, NE když jim někdo bere kolo, NE když je někdo chce do-

provodit domů, NE když se jim nelíbí násilí a hádky doma. Seminář pro pedagogy včetně rozdělení nové publikace Už umím říci NE jsme uspořádali 21.11.2012 v prostorách ZŠ Mendíků. Publikace byla úspěšně představena i na konferenci MŠMT „Vzdělávání dětí, žáků a studentů v problematice domácího násilí 15.11.2012 v Praze.

Pojď sem Péto
Já nejsem Péta.
Asi jsem si tě spletl, ale stejně bys mi mohl pomoci.
Nevíš, kde tu bydlí Majerovi?
Ne, ty neznám.

NE

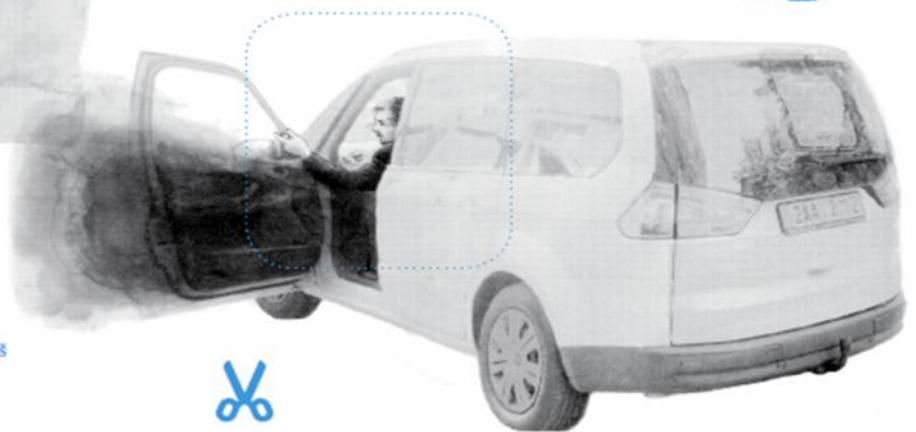
A tak mi alespoň pojd' sem ukázat na mapě, jak se dostanu do Dobříčovic. Sedni si ke mně a řekni mi to ještě jednou, abych to nespletl a nejezdil tu dokola. Jsem tu úplně ztracený.

Ještě že Péta dostal strach, k autu nešel a utekl. Mohlo to špatně dopadnout, kdoví co měl ten pán v úmyslu. A kdyby chtěl opravdu poradit, může se zeptat někoho dalšího dospělého a ne malého kluka.

Takže znovu. Jak máš odpovědět?
Co máš v této situaci dělat?

Nenech se vtáhnout do nebezpečné situace.
Můžeš: říci své důrazné NE. A zároveň můžeš obtěžujícího pána od sebe „odstříhnout“.
(Už na něj čekají ve virovém trezoru!)
Ty se snaž co nejrychleji odejít.

Hranice: problém obětí i pachatelů. Děti je potřebují také.

Nejen děti, které jsou svědky násilí nebo jeho obětmi, mají posunuté hranice toho, co si k nim mohou druzí dovolit, co budou tolerovat.

Pokud nemají tyto hranice zažité, mohou se snadno stát obětmi jakéhokoli násilí, zneužívání.

Jaké vzory vlastně svým dětem předáváme? Třetina žen zažije během života některou z forem násilí. Každé třetí (v Praze každé druhé manželství) se rozpadá. Více je těch, kdy se vlečou spory, hádky. Děti, které jsou svědky domácího násilí, které zažívají hádky,

rozvod, neshody, patří mezi nejohroženější skupinu mládeže, která je náchylná v důsledku prostředí ve kterém žijí k útekům z domova, k psychickým poruchám, k drogám a dalším závislostem. Tři čtvrtiny pachatelů násilí žilo v rodině s přítomností s násilí, rozvodem, autoritativním rodičem.

Děti přebírají vzory chování od rodičů. Není tedy divu, že tyto děti mívají posunuté hranice toho, kdy se chovám násilně, toho, co si nechám líbit. Na jedné straně se tedy mohou snadno stát těmi, kteří

se násilím budou domáhat všeho ve svém životě, nebo obětmi, které násilí berou rovněž za přirozenou věc.

V pozdějším věku, v období prvních vztahů často reprodukuji zažité vzory - násilné chování.

Většina obětí násilí má narušené „hranice“ – toho, co si nechají líbit. Stejně tak jako pachatelé, kteří mají narušené hranice toho, co si dovolí k druhým, jakým způsobem získávají kontrolu a moc – porušováním hranic.

Mají-li mít děti zdravé vztahy

s vrstevníky bez šikany a později násilí, je důležité v nich hranice pěstovat. Naučte děti vyjadřovat své pocity a říkat je NE skutečně nahlas, tak aby o sobě ani samo nepochybavalo, může ho to ochránit.

Nejsou hluché ani slepé: děti násilí doma bobužel dobře vnímají

Těch příběhů bohužel neubývá. Každým rokem slyšíme v poradně vyprávění smutných rodinných příběhů. Nejde o neshody, konflikty, kdy se oba rodiče pohádají, usmíří a zase děti doufají, že to bude dobré. Vždyť ony se taky ve škole pohádají, rozkmoťtí a pak se to urovná. Nedávno 5letý chlapec řekl mamince: „táta říkal, že si najdeme jinou maminku, ty půjdeš do nebička“... Tyto příběhy jsou o násilí v rodině, kdy jednou je doma napětí, vzduch by se dal krájet, žena se snaží eliminovat možné násilí a pak přijde nečekaně výbuch, partner křičí, vyhrožuje, tříská věcmi, bije ženu, pak přijdou buď omluvy, nebo alespoň klid, prostor pro naději, doufání, že se to nějak upraví. nebo vzbuzování pocitů viny, kdy násilnický muž říká „kdybys mi neštvala, nestalo se to, je to tvoje vina“. A tak to jde stále dokola.

V sociologické sondě ROSY na základě rozhovorů s 233 klientkami, které byly obětmi domácího násilí, vyplynulo, že z počtu 320 dětí

jich 293 bylo svědky domácího násilí, tedy 91,5 %. Průzkumy ze zahraničí uvádí, že 40 -60 % pachatelů domácího násilí napadá i své děti. Klientky sdělily, že 39 dětí bylo fackováno, zkopáno, štípáno. Některé děti utrpěly menší zranění při obraně matky.

Například 6letý chlapec byl svědkem zbití své matky, kdy jeho otec křičel „tebe oddělám raz dva.

Chlapec opakuje „já to řeknu tátovi a on tě zabije“. Chlapec se začal pomočovat, má-li jít na návštěvu k otci zvrací. Je v péči psychiatrie. *Anička bránila před útokem otce svoji opakovaně bitou matku. Otec jí dal takovou facku až omdlela.*

Dívka je v péči psychologů.

Nebaví ji život. Násilničtí otčové děti jsou zdatní manipulátoři, často se přímo dobíjí své ego, když chodí na OSPOD fiktivně udávat svoji partnerku. A tak se stává, že dlouhodobě týraná žena konečně nalezne odvahu, odejde do utajeného azylového domu, okolí ji pomáhá, včetně OSPOD a pak dojde k naprosto schizofrenní situa-

ci. Přestože děti se pomočují, zvrací, mají sebevražedné myšlenky, bojí se násilnického otce, nejdříve než dojde k soudnímu rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče, naléhají sociální pracovníci na terapii, mediaci, nebo dohodě o styku. A soudy rozhodnou, že otec má právo se stýkat se svým dítětem vždyť na něj nemířil pistolí či nožem, má své dítě rád.

Jak vůbec můžeme dopustit, na jakém základě některé soudy rozhodují, že děti svědci takové brutality budou vydávány všanc možným rizikům napadení? Kolem rozvodu, rozchodu jsou rozbourané pocity, ať je to zklamání, lítost nebo vztek, každý má potřebu určité doby, než projde obdobím rozporuplných pocitů. Někdy nechtějí ženy dávat ke styku děti, protože je muž zklamal, ale to bývá přechodné období. Tam, kde je v rodině domácí násilí, ať je to jakákoliv forma včetně zastrašování, vyhrožování, bití, kontrol a žárlivosti, nefunguje žádná terapie, media-

ce a slova dobře míněných rad „tak se nějak dohodněte“ je naprosto zbytečné doporučovat. Kolik soudců prošlo intenzivním specializovaným výcvikem na domácí násilí? Kolik znalců, kteří poskytují soudně znalecké posudky mají ty správné testy k odhalování násilí v rodině? Situace se výrazně nemění ani po 20 letech, kdy se problematice násilí v rodině věnujeme. Celá společnost, politici, státní sektor by měl mít zájem na odsouzení násilí na ženách a dětech a začít se zajímat o to, aby děti měly zajištěné bezpečí. To, co vidí doma, přenáší dál do svých aktivit ve formě šikany, psychosomatických onemocnění. Jen násilní rodiče, kteří přijmou zodpovědnost za své chování a dobrovolně podstoupí terapii, mají šanci na změnu. Moc bychom si přály, aby soudci a sociální pracovníci rozlišovali slovo „neshody“ od slova „domácí násilí v rodině“. Marie Vavroňová, Zdena Prokopová

OSN: Násilí páchané na ženách je prioritou

Násilí páchané na ženách označuje OSN za "nejvíce hanebné porušování lidských práv" Řešení násilí na ženách je zásadní pro dosažení rozvojových cílů na posílení a rovnost žen a mužů, stejně jako mír a bezpečí. Bohužel, jak konstatuje OSN, investice do prevence a služeb jsou nedostatečné. Výzkum partnerského násilí na ženách má výsledky již z více než 90 zemí. Kromě ztrát na životě má obrovské důsledky na zdraví. Stejně tak jsou obrovské ekonomické náklady spojené s násilím. Například v roce 2002, Health Canada odhadovala, že přímé náklady na zdravotní péči všech forem

násilí páchaného na ženách byla 1,1 miliardy kanadských dolarů .

Fakta OSN o násilí na ženách:

1. Studie WHO ukázala, že míra fyzického nebo sexuálního násilí intimním partnerem se pohybuje v rozmezí od 15% v Japonsku, na 70% v Etiopii a Peru, se většina zemí pak mezi 29 a 62%.
2. Mezi následky násilí patří deprese, posttraumatické stresové poruchy, úzkost, sebevražedné pokusy, zneužívání návykových látek. Dále pak zranění, chronické bolestivé syndromy, gastrointestinální poruchy.

3. Svědectví partnerského násilí může poškodit normální vývoj dětí v rodině. Studie ukázaly, že některé děti vystavené násilí mezi rodiči mají sociální, emocionální, behaviorální, kognitivní a obecné zdravotní problémy .

4. Intimní partnerské násilí má značný ekonomický dopad. Ve Spojených státech amerických, náklady na intimní partnerské násilí představují částky na 5800000000 dolarů ročně. Ty zahrnují jak přímé náklady na zdravotní služby (zhruba dvě třetiny celkových nákladů), tak nepřímé náklady, jako je ztráta produktivity.

5. Expozice násilí během dětství zvyšuje pravděpodobnost,

že muži budou páchat násilí na svých partnerkách 3 až 4násobně, ve srovnání s muži, kteří nebyli vystaveni násilí jako děti.

6. Výzkum ukazuje, že hlavní příčiny násilí na ženách spočívají ve škodlivých mužských normách a při přijímání násilí jako společenské normy. Průzkumy ukazují, že u mužů a chlapců s více rigidními názory týkající se mužství a „tradiční“ mužské role je větší pravděpodobnost, že použijí násilí proti svým partnerkám . Proto je práce s muži a chlapci nad a tématem rovnosti žen a mužů zásadní při snaze snížit násilí páchané na ženách.

<http://www.who.int/bulletin/volumes/89/1/10-085217/en/index.html>

EU: násilí na ženách je jedním z největších globálních problémů

Domácí násilí páchané na ženách zůstává jedním z nejvíce pervazivních porušování lidských práv naší doby, a jedním z největších globálních problémů. V EU jsou 9 z 10 obětí intimního partnerského násilí ženy.

Závazek k boji proti násilí páchanému na ženách je potvrzen v Chartě žen (2010), Strategii pro rovnost žen a mužů 2010 - 15 Evropské komise a Stockholmském programu pro roky 2010-14. Nicméně, domácí násilí na ženách je stále rozšířené.

Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO) přijala 6.12.2012 závěry k " Boji proti násilí na ženách, a poskytování podpůrných služeb pro oběti domácího násilí . Přijaté závěry zdůrazňují, že domácí násilí je forma násilí založeného na pohlaví a projev historicky nerovných mocenských vztahů mezi muži a ženami. Závěry potvrzují, že ani vlastních tradic, kultury, soukromí ani náboženství se nelze dovolávat za účelem odůvodnění násilí páchanému na ženách nebo se vyhnout povinnosti členských států, pokud jde o její prevenci

a eliminaci a stíhání pachatelů. Rada Evropské unie vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby vypracovaly evropskou strategii pro prevenci a boj proti všem

formám násilí páchaného na ženách v souladu se závěry Rady o vymýcení násilí páchaného na ženách v Evropské unii přijaté v roce 2010 . Rovněž vyzývá Evropský parlament, Evropskou komisi a členské státy , aby podepsaly a ratifikovaly Úmluvu Rady Evropy o předcházení a boji proti násilí páchanému na ženách a domácího násilí . "

"Náš výzkum ukazuje, - říká Virginija Langbakk, ředitelka EIGE - že současné podpůrné služby nespĺňujú potreby žen obětí násilí. Tyto specializované služby jsou nedostatečné a nerovnoměrně distribuovány v některých zemích a jejich financování je nedostatečné. I Kypr se při svém předsednictví rozhodl zaměřit na problematiku podpůrných služeb pro oběti domácího násilí, sledovat pokrok při srovnání s požadavky Pekingské akční platformy z roku 1995. Dle Rady Evropy by podpůrné služby pro oběti

násilí měly být v dostatečné nabídce a uplatňovat perspektivu rovnosti zejména s ohledem na ochranu a posílení postavení žen a dětí, tak aby tyto služby byly šité na míru jejich specifickým bezprostředním a dlouhodobějším potřebám a bezpečí. Dle závěrů Rady je proto nutné posílit a podporovat multidisciplinární spolupráci zahrnující všechny relevantní zainteresované strany, včetně ženských organizací a nevládních organizací, které hrají důležitou roli v boji proti násilí páchanému na ženách a poskytování služeb obětem takového násilí a jejich dětem.

Dodatek: V České republice se na rozdíl od Rady Evropy, EIGE či OSN, v návrzích a zprávách o genderově podmíněném násilí na ženách nehovoří. V České republice se v rétorice používá jen termín domácí násilí.

Zdroj informací:

<http://www.eige.europa.eu/content/document/violence-against-women-victim-support-report> 6.12.2012

Každá čtvrtá žena je obětí: Češi si to ale nemyslí

Podle Rady Evropy má každá čtvrtá Evropanka zkušenost s domácím násilím během svého života a mezi 6 -10 % žen trpí domácím násilím v daném roce. Prohlášení v Cadizu v roce 2010 uznalo, že rovnost žen a mužů není v EU plně dosažena a že násilí páchané na ženách je trvalým problémem a porušováním lidských práv. **A jak násilí na ženách vnímají sami Evropané?** Povědomí o násilí na ženách je v celé EU velmi vysoká díky médiím jako je televize (92%), noviny a časopisů (59%), které informují drtivou většinu občanů EU o problému. Domácí násilí je stále velmi časté: každý čtvrtý respondent v celé EU zná ženu mezi přáteli nebo v blízké rodině, která je obětí domácího násilí. - Každý pátý dotazovaný zná někoho, kdo se dopustil domácího násilí v okruhu přátel a rodiny (21%). Ženy častěji než muži poznají ženu, která trpí domácím násilím. Celých 78 % Evropanů uznávají, že domácí násilí je

častým problémem. Postoje k domácímu násilí přitvrdily, daleko více lidí (86%, oproti 63% před deseti lety říká, že domácí násilí je nepřijatelné a musí vždy být trestané podle zákona. V Itálii si 91% lidí myslí, že domácí násilí na ženách je buď velmi časté, nebo běžné, myslí si to i 89% respondentů ve Francii, 87% ve Velké Británii, a 86% v Portugalsku Avšak pouze 50% respondentů v České republice považují domácí násilí za časté, s relativně nízkým skóre také vidí problém násilí v Bulharsku (56%). Dále pak průzkum Eurostatu zjistil, že 47% lidí v ČR považuje domácí násilí za nepříliš časté. Podle závěrů studie je povědomí o tomto problému v české společnosti neobvykle nízké. Česká republika je pod průměrem ve dvou ze tří proměnných, které určují zda respondenti vědí o obětech nebo pachatelích domácího násilí.

ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_344_en.pdf

Moje právo: pomoc obětem násilí

Oběti domácího násilí v důsledku prožitých traumat nejsou často schopny samy vést právní spor, či si samy zajistit přístup k právní pomoci. Díky podpoře Nadace české spořitelny jsme zpřístupnili v roce 2012 pomoc právníčky ženám, obětem násilí. Díky projektu byla řada žen právní pomocí podpořena přímo (tj. poradenstvím právníčky v centru ROSA) a další ženy můžeme díky JUDr. Ivy Čacké—Pavlíkové,

PhD. podporovat nepřímo i nadále díky vytvoření publikace Moje právo, kterou právníčka připravila včetně vzorů podání.

MOJE PRAVO

Právní pomoc
pro ženy - oběti domácího násilí
JUDr. Iva Čacká Pavlíková, Ph.D.

ROSA, 2012

Jsem tu

*Jsem tu, na židli u stolu,
přemyslím, jak začít psát,
někdo kráčí po schodech nahoru,
ne už se nemusím bát.*

*Mám zde svůj domov, klid bezpečí,
strach mi tu srdce nesvírá,
nikdo tu na mne ruku nevztýčí,
nikdo mne tu stále nehlídá.*

*Slyším tu dětský smích i pláč,
slyším jak bubnuje pračka,
je tu hluk, ale není tu žádný rváč,
jehož ruka by mnou silně zmáčkla.*

*Nalézám pochopení pro mé trable,
každý svých starostí má zde dost,
vždy mne tu vyslechnou, poradí správně,
člověk pak cítí se jak pevný most.*

*Tady mám domov, zde mám svůj klid,
jak ovečka před vlkem ve skryš,í,
kdo nechce svým mužem být často bit,
ať do té skryš,í se pospíší.*

*Hodiny tikají, oči se kličí,
chce se mi již dosti spát,
dnes ulehnu bez strachu, bez tíží,
kdo vzbudí mne v noci a budu se bát.*

*Dívám se na dítě jak krásně spí,
nikdo jej v noci již křikem nebudí,
poslouchám klidný dech, líbám jej na čelo,
křiku a trápení již také dost mělo.*

*Teď máme spolu maličký domov,
kde není strach a kde je láska,
děkuji tomu kdo nám sem pomoh
žít život s někým kdo neumí jej žít
-to byla má velká sázka.*

Autorka má zkušenost s azylovým ubytováním ROSA.

ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy

ROSA - centrum pro týrané a osamělé ženy
Podolská 242/25
147 00 Praha 4

Tel./fax.: +420 241 432 466
SOS tel.: + 420 602 246 102
(Po-Pá: 9-18 hod.)

hlavní e-mail o.s. ROSA:
info@rosa-os.cz
internetové poradenství:
poradna@rosa-os.cz -
Vedoucí azylového domu
ROSA: azyll@rosa-os.cz -

IČO 68405359
Bank.spojení:
0008399319/0800
Sbirkový účet:
1976292329/0800

ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy, poskytuje ženám – obětem domácího násilí a jejich dětem tři akreditované sociální služby:

Informační a poradenské centrum ROSA pro ženy - oběti domácího násilí:

Posláním služby odborné sociální poradenství v Informačním a poradenském centru ROSA je poskytovat bezplatné odborné sociální poradenství v oblasti domácího násilí (tj. sociálně právní poradenství, sociálně terapeutické poradenství, případně psychologickou pomoc) ženám obětem domácího násilí v nepřiznivé sociální situaci, aby se

lépe orientovaly ve svých právech, našly odvahu a schopnost řešit svoji situaci, pochopit cyklus násilí a posílit jejich ochranu před dalším násilím v rodině. Ke konzultacím v centru je vždy nutné se předem objednat na telefonu 241 432 466.

Azylový dům ROSA s utajenou adresou:

Na činnost Informačního a poradenského centra ROSA navazuje azylový dům a byty s utajenou adresou. Zde se ženám dostane nejen bezpečí a ubytování, ale ženy zde mají zajištěnou i specializovanou komplexní psychosociální pomoc, dětem se věnují psychologička a herní terapeutka, sociál-

ní pracovnice.

Telefonická krizová pomoc:
SOS linka: 602 246 102, pevná linka 241432466, internetová poradna: poradna@rosa-os.cz Smyslem linky je zajištění okamžité pomoci obětem domácího násilí formou krizové intervence, specializované konzultace, sestavení bezpečnostního plánu, informace, kam se může oběť domácího násilí ve svém regionu obrátit o pomoc.

ROSA děkuje za podporu

PODPOŘILI nás v r. 2012:

Dotací: MPSV

Granty: Magistrát hl.m. Prahy (sociální služby, prevence kriminality), MČ Praha 4, Nadace České spořitelny, ČSOB - Nadační program vzdělávání, Výbor dobré vůle - Nadace Olgy Havlové

Finančními dary v rámci Corporate social responsibility: EGAP, LCG-360⁰ Consulting, Klášter kapucínů Praha -Hradčany, Fincentrum, V - Day Prague - Gail Whitmore, Petr Škrála

Materiálními dary: L'Oreál

Podpora služeb: MČ Praha 2, MČ Praha 4

Děkujeme i všem drobným pravidelným i nepravidelným dárcům, jejich pomoci si velmi vážíme.

PODPORUJE
FINANČNÍ
GRAMOTNOST

EXPERTNÍ GARANČNÍ A
POJIŠTOVACÍ SPOLEČNOST, o.s.

www.rosa-os.cz

www.stopnasili.cz

Zpravodaj občanského sdružení ROSA 2/2012 vydává: ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy, září 2012. Redakční rada: Mgr. Martina Hronová, Marie Vavroňová, Zdena Prokopová.

